

**GEBOREN IN
DE HEMEL**

Van Ed van Sliedregt verscheen eerder

Armoedzaaiers
Succes met je stress

ED VAN SLIEDREGT

GEBOREN IN DE HEMEL

ROMAN

© 2020 Ed van Sliedregt
Omslagontwerp Josette Krijbolder
Omslagillustratie Josette Krijbolder
Foto auteur Josette Krijbolder
ISBN 9789464059472
NUR 301

Voor Lukas († 2002)

Verslagen ploeg ik door het zand. De duintrap op maakt mijn boosheid plaats voor woede. Tree voor tree stamp ik naar boven. Het hengsel van de strandtas striemt in mijn schouder, maar ik negeer de pijn. Op de duin heb ik geen oog voor de zee in het maanlicht, de ravage die het stormige weer van vanmiddag heeft achtergelaten en voor de bijen die langs het zandpad rond de struiken zoemen. Het liefste komen Eveline en ik hier rond zonsondergang, wanneer we ten westen het laatste licht zien en het oostwaarts al donker is. Vol verwachting van een liefde die een leven lang zou duren, waren we op onze bestemming. Maar dat gevoel is verdwenen. Ons geluk was van glas dat brak terwijl het schitterde. Nu het verre verleden de genadeklap heeft uitgedeeld, wordt het steeds donkerder in en om me heen.

‘Eveline, wacht nou.’

‘Het is voorbij tussen ons,’ bijt ze me toe. ‘Dat snap je toch wel, Wouter?’

Het vonnis is geveld. Ze kijkt strak voor zich uit, naar een toekomst zonder mij. Caesar ligt als een baby in haar armen, de *Friese Stabij* van mijn schoonzus die net zo onschuldig is als zij. Er valt een beschamende stilte, niet de sereniteit van twee geliefden die diep verbonden aanvoelen hoe de ander zich voelt. Ik buig mijn hoofd. De hele geschiedenis leunt op mijn schouders. Dit was allemaal niet gebeurd als Erik en ik gewoon naar huis waren gegaan. Ik hoor mijzelf ademen, vergeefs naar iets hijgen wat voorgoed is weggedreven.

Beneden aan de helling haal ik Eveline in. Zwijgend open ik de zijkoffer van mijn motor. Ik haal onze helmen eruit en prop de strandtas erin. Caesar springt in de andere koffer, gewend aan de wind die zijn oren laat wapperen.

Met voelbare tegenzin houdt Eveline mijn middel vast. Het gaat door me heen dat dit de laatste keer is dat ik met mijn geliefde het

Zeeuwse landschap zal doorkruisen, ooit het decor van een mooi liefdesverhaal, de plek waar onze droom begon.

De zon verdwijnt achter de duinenrij en hult het gehucht in schemer. De steentjes van de oprit spatten onder mijn wielen op. Eveline gaat met Caesar naar binnen. De motor zet ik in de garage weg. Even later komt Eveline weer naar buiten. Caesar ligt opgekruld in de reismand. Ze zet hem voorin haar auto die in de straat geparkeerd staat, en haar weekendtas verdwijnt in de kofferbak.

‘Ik ga naar mijn zus,’ zegt ze kortaf.

Dan slaat ze het portier met een klap dicht.

In de zomer van 1979 ben ik zestien. Samen met mijn ouders woon ik in een dijkwoning op een steenworp afstand van de Hollandse Biesbosch. Een autoluw weggetje voor ons huis kronkelt het natuurgebied in. Net wakker tuur ik door het dakvenster van mijn slaapkamer naar buiten. Achter het uitgestrekte weiland ligt het landgoed van Eriks ouders verscholen tussen oude pijnbomen. Erik is mijn beste vriend.

We kwamen elkaar voor het eerst tegen op de kleuterschool. Terwijl ik ondersteboven in het klimrek hing, stond hij van een afstandje naar me te kijken. Met zijn uiterlijk leek het net alsof hij uit een tijdcapsule was gestapt en per vergissing in de jaren zestig was beland. Ofschoon andere kinderen uit de klas fleurige blouses boven broeken met wijde pijpen droegen en hippe schoenen aanhadden, stak hij in een jasje en een dasje met sandalen. Op zijn neus stond een ziekenfondsbrilletje en vanonder zijn leren pet met oorbeschermers piekte rossig haar.

Ineens stond hij naast me. Hij zette zijn schooltas in het gras, vouwde zich op in het rek en maakte een buiteling. Omgedraaid keken we elkaar van dichtbij in het gezicht. Ik schoot in de lach omdat zijn hoofd steeds roder werd en om zijn brilletje dat met een poot achter zijn oor bleef haken. Met kauwende tong vroeg hij hoe ik heette. Pas later zou ik beseffen dat die stembuiging in zijn familie zat. Ook zijn manier van doen viel uit de toon. Op kinderfeestjes sneed hij de frietstengels op zijn bord met mes en vork in stukjes en zijn frikadel legde hij bloot alsof hij een kikker aan het ontleden was. Vanwege een allergie deed hij niet mee aan

koekhappen, en sjoelen vond hij een petieterige bezigheid. Alleen voor een potje schaak was hij te porren. Bevloegen en zonder meelij veegde hij zijn tegenstanders achter elkaar van het bord. De uiteenlopende strategieën had zijn vader hem geleerd en ook het genadeloze had hij niet van een vreemde.

Op een ochtend marcheerde zijn ouweheer de klas binnen. De man leek uit het geschilderde portret te zijn gestapt dat in het voorportaal van de villa hing, een heer van stand in het uniform van een jager. Hij kreeg het aan de stok met de juf die ons leerde haken en breien. Op vriendelijke doch dwingende toon maakte hij haar duidelijk dat handwerk in zijn kringen alleen door meisjes gedaan werd. Ondertussen verdween Erik met zijn breiwerkje onder tafel. De juf wist met hulp van de hoofdmeester die op het rumoer was afgekomen, de vader van Erik de klas uit te werken. Daarna hield het gekibbel op de gang nog een tijdje aan. Ook ik liet me van mijn stoel afglijden.

‘Wouter,’ zei hij tegen mij, ‘vind jij breien ook zo leuk?’

Erik was in de winter jarig. Ik was de enige uit de klas die hij op zijn kinderfeestje had uitgenodigd want zijn ouders hielden niet van al die drukte. Omdat het vroor dat het kraakte, vermaakten we ons binnen. Dat was geen straf. In het overdekte zwembad maakten we salto's en als we uitgezwommen waren, warmden we ons op in de sauna, een noviteit in die dagen. In de kelder van de immense villa duwden we wild tegen de flipperkast om de knikker zolang mogelijk in het spel te houden. Na de patat en broodjes kroket met mosterd kwam *Kapers op de kust* op tafel. We probeerden elkaar af te troeven door zoveel mogelijk zuidvruchten en hout te verhandelen in een poging om het alles opslokkende piratenschip te kunnen kopen. Ondertussen trokken we om beurten aan een *Ritmeester* bolknak van zijn vader. Meestal won Erik. Maar wanneer hij aan de verliezende hand was, smet hij het bord en al door de kamer. Als geen ander kon hij vuurspuwen. Volgens mijn vader zat dat ontvlambare ook in onze familie. Mijn voorouders hadden hoegenaamd niets te verbergen, waren eerlijk en moedig en lieten

hun hart spreken. Ik neigde echter meer naar het bedachtzame van de kant van mijn moeder.

Mijn pa was stukadoor van beroep, overdag in loondienst op de bouwplaats en in de avonduren kluste hij bij. Hij had een hekel aan klanten bij wie het gras groener was. Bij hen viel de rekening altijd hoger uit. Bijgeval zei hij tegen mijn moeder dat hij liever kunstenaar was geworden. Boven het bankstel in de huiskamer hing een olieverfschilderijtje van een potje en een kannetje van zijn hand die hij op de volksuniversiteit had gemaakt. Ernaast hingen de borduursels van mijn moeder. Tezamen vormden de werkjes een gevoelvol geheel.

Anders dan mijn pa werkte Eriks vader niet. De handel in antiek was eerder een aardig tijdverdrijf. Op een dag belde hij met mijn vader. Of hij het eetvertrek zou willen komen stuken en de ornamenten op het plafond kon restaureren. De klus in de villa geklaard, kwam mijn vader met een glimlach op zijn gezicht thuis. De vader van Erik was wit weggetrokken toen hij de rekening onder ogen had gekregen. Ondanks mijn vaders afkeer van gegoede lui was mijn moeder het met hem eens dat ik mijn best moest doen op school zodat ik later op kantoor terecht zou komen en niet zoals hij op de bouwplaats in de vrieskou naar buiten zou hoeven te rennen om in een emmer te schijten.

Zo bezien was het een wonder dat Erik en ik bevriend waren geraakt. Zijn komaf en bijbehorend stemgeluid kwamen goed van pas gedurende de eindmusical op de lagere school. Terwijl ik in een Schotse kilt over het toneel zwalkte en op een nagemaakte doedelzak blies die de meester in de avonduren in elkaar had geknutseld, speelde mijn vriend de hoofdrol van kasteelheer.

Op weg naar Erik begint de nevel boven de akkers op te lossen. Achter een cordon bomen ligt de villa die al enkele generaties in de familie is. Eriks moeder heeft het landgoed van haar moeder geërfd. In de vestibule prijkt zij naast de beeltenis van haar man. In het zwart gekleed staart ze met een lege blik de ruimte in. Ze bewoont de linkervleugel van het huis, een donker verblijf waar het steevast rommelig is. Volgens Erik mankeert zij iets in haar hoofd. De laatste

tijd komt ze alleen nog buiten om een balletje te slaan bij de golfclub. Daar laat ze zich naartoe rijden door de chauffeur die ook de tuin doet.

Erik trekt de deur achter zich dicht. Hij ziet eruit alsof hij de hele nacht is doorgezakt. De veters van zijn legerkisten slepen achter hem aan net als zijn Duitse officiersjas die hij in de dumpzaak heeft gekocht.

Sinds het begin van het nieuwe decennium gaat Erik als punker door het leven. Voor die tijd viel hij nauwelijks op tussen alle andere leerlingen. Opgesloten in zijn eigen wereld, omringde hij zich met playmates die elke maand de *Playboy* sierden, het mannenblad waarop zijn vader geabonneerd was. Zodra Erik een weggegooid exemplaar uit de vuilnisbak had gevist, scheurde hij de middenpagina eruit en hing hij het bloot met plakband in zijn slaapkamer op. Geen enkel plekje liet hij onbenut. Overal hingen grote tieten en bossen schaamhaar. *Hugh Hefner* was zijn idool, de oprichter van het magazine, de man die dag en nacht omringd werd door benen en borsten.

Eriks fascinatie voor het heerschap in ochtendjas kwam tot een hoogtepunt toen hij op Sinterklaasdag in de kamerjas van zijn pa het schoolplein kwam opgereden. Zijn haar zat in de war en zijn blote benen staken onder het huisgewaad uit. Nadat hij de jutezak onder de snelbinders vandaan had getrokken, sloot hij achteraan in de rij. De conrector die met de deurklink in de hand stond, greep hem meteen in zijn nekvel en stuurde hem stantepede terug naar huis. Maar even later verscheen mijn vriend voor het kierende raam van het scheikundelokaal. Met een ruk opende hij het venster en smet vervolgens pepernoten en ander suikergoed de klas in. 'Zwarte piet, zwarte piet!' brulde hij.

Pas in het nieuwe jaar verscheen Erik weer op school. Al die weken had ik hem niet gezien. Ik herkende hem haast niet meer, vanwege zijn hanenkam en zwart gestifte lippen. In zijn wenkbrauw zat een veiligheidsspeld en zijn gevechtsbroek stak in legerkistjes. Na de skivakantie met zijn ouders in Oostenrijk had hij al het naakt van de muur getrokken en vervangen door posters van *Dead Kennedys*, *The Clash* en *Sexpistols*, zijn favoriete punkbands. Dat

vertelde hij in het park voor het schoolgebouw terwijl zijn sigaret in zijn mond knetterde. Achter een gordijn van rook zei hij dat een wereld voor hem was opengegaan nu hij in het punkrockcafé kwam, een kroeg gevuld met skinheads en punkers. Die hadden het plan opgevat om de leegstaande villa bij het station te bezetten. Erik dacht eraan om erin te gaan wonen omdat het thuis klote was. Daarna gooide hij zijn peuk op de grond die hij grondig uittrapte.

We laten het landgoed achter ons. Met het visgerei onder de snelbinders fietsen we zij aan zij de *Biesbosch* in, het natuurgebied waar we al van jongs af aan komen.

Zoveel we kunnen brengen we de tijd in de wildernis door, een doolhof van rivieren, eilandjes met wilgen en kreken met helder water. Vanuit de jachthaven slingert een pad door het moerassige bos. Na een fikse wandeling zullen we via een olifantenpaadje naar onze visstek lopen die achter een haag riet en valeriaan verborgen ligt. In het nabijgelegen vennetje vangen we rivierkreeftjes waarmee we op paling vissen. Willen ze niet bijten, dan bouwen we een hut van hoefblad en ander groen of struinen we door het woud op zoek naar botjes en schedels van muizen, vossen, hazen of boommarters. En wanneer de zon een gloed op het water achterlaat, prikken we worstjes aan stokjes die we in het kampvuur steken, delen we een fles gazeuse en nemen we trekjes van de sigaar die Erik van zijn vader heeft meegenomen.

Onderweg zetten we de fietsen op de standaard. We gaan het dak van de bunker op die overwoekert in het landschap staat. Het grasland golft in de wind waardoor de polder er steeds anders uitziet. Landweggetjes komen samen en schieten alle windrichtingen uit.

Ik haal mijn broodtrommel uit mijn rugzak. Erik trekt een vies gezicht als ik een boterham met pindakaas in mijn mond stop. Melk lust hij ook niet. In plaats daarvan steekt hij een joint op.

‘Mijn ouders gaan scheiden,’ zegt hij ineens.

‘Oh?’

‘Sinds mijn moeder erachter is gekomen dat mijn vader vreemdgaat, koopt ze voor elke misstap die hij begaat een bontjas.

Haar kast hangt inmiddels vol. Vannacht joeg ze hem met een keukenmes achterna. Net op tijd kon ik er tussenspringen.'

'Jezus!' breng ik uit.

'Thuis is het een gekkenhuis. De psychiater die de politie had opgetrommeld, zette een spuit om mijn moeder te kalmeren. Vanmiddag komt haar eigen therapeut met haar praten.'

'Hoe gaat het nu verder?'

'Mijn vader logeert zolang in zijn optrekje in Breda. Verder weet ik het ook niet.'

Zijn getuigenis wordt gesmoord door de noodkreet van een grutto. Ik berg mijn broodtrommel weer op. In een wolk van rook loop ik achter hem aan de betonnen trap af.

Na een flink eind doortrappen bereiken we de jachthaven. Te voet trekken we de wildernis in. Hier regeert een ongestoorde stilte. De natuur lijkt in slaap gesust door de vochtige warmte. Erik loopt een eind voor me uit. Het is een raar gezicht om mijn vriend in zijn lange leren jas door de natuur te zien struinen en zijn legerkistjes telkens in de blubber te zien wegzakken. Aan de oever van de rivier trekt hij ze uit. In de tijd dat ik in de weer ben met blinkers, loodjes, wartels en ander vistuig, schraapt hij met zijn zakmes de klei onder zijn schoenzolen vandaan.

In de brandende zon vangen we een klein emmertje paling. Dat valt mee omdat de aal zich met broeierig weer niet makkelijk laat beetnemen. Erik fileert de vetste. De moten bakt hij in een pannetje boven het houtvuur dat ik heb aangestoken. Terwijl we de paling verorberen, vangt een blauwborst een concert aan.

Als we uitgegeten zijn, turen we in een gelukkig stilzwijgen over de rivier die rimpelloos ligt te spiegelen. We trekken een blikje *Heineken* open. In een melige bui lachen we om het hardst als meiden met grote tieten en een lekkere kont in onze verbeelding voorbijkomen. Erik verslikt zich als hij zijn biertje in een keer achterover wil gieten. Het kwijl op zijn kin veegt hij aan zijn witte *The Jam* T-shirt af. Dan zegt hij:

'Mijn moeder heeft gevraagd of ik na de scheiding bij haar kom wonen. Maar ze kan nog geen cactus in leven houden. Het is beter als ik op mezelf ga.'

Een aalscholver landt op een meerpaal en spreidt zijn vleugels om te drogen.

‘Misschien kun je bij ons komen logeren,’ zeg ik.

‘Ik wil niemand tot last zijn.’

Daarna gooit hij zijn lege blikje bier in de rivier. Ik gooi de mijne erachteraan. In stilte volgen we het blik dat door de stroming wordt meegevoerd.

Onder een haag van wilgentakken door sjouwen we langs het ven. In het donkere water dobbert een met mos overgroeide kano. We banen ons een weg door het dichte gebladerte en klunen over omgewaaide boomstronken. Het zweet staat op mijn voorhoofd. In de buurt van een beek met stilstaand water waaieren we een zwerm muggen uit onze gezichten. Aan de voet van een eik die boven het groen uitsteekt, zetten we onze spullen neer. We ritsen allebei onze gulp open. Met veel kracht pissen we de larven van een boktor uit de bovengrondse wortels. Daarna klimmen we de boom in helemaal naar boven. Vandaaruit kunnen we ver kijken. Naar het noorden grazen schapen en koeien op de helling van de dijk en strekt het landschap zich uit, een groene zee vol wilde bloemen. Zuidelijk is het alsof de riethagen door het avondlicht in brand staan. In westelijke richting, op de plek waar het bladerdak ophoudt, ligt de baai waar de boten vredig naast elkaar liggen.

We verlaten de uitkijkpost en volgen het heldere stroompje naar de haven. Dichterbij de ankerplaats krijgt het licht steeds meer de ruimte. Een blauwborst zit op een rietstengel. Het bonte vogeltje spiedt koortsachtig om zich heen, duikt vervolgens naar de grond en gaat er met een beekjuffer vandoor.

Met hink-stap-sprongen komen we uit bij de steiger die de aanlegplaats inloopt. De zeilschepen liggen ongestoord tegen elkaar aan te wrijven. Onze visspullen zetten we tegen de kademuur aan. Een troep ganzen vliegt over. Als het gegak in de verte wegebt, klinkt plotseling een gil gevolgd door een plons. Erik en ik kijken tegelijkertijd op.

Een blond meisje staat op het voordek van een immens jacht te treuzelen. Ze heeft een melkbleke huid die zo te zien gemakkelijk bloost. Met dichtgeknepen neus springt ze het andere meisje achterna. Haar herken ik meteen. Ik stoot Erik aan.

‘Dat is Maartje!’ zeg ik.

‘Ik duik liever mijn bed in,’ zegt hij. ‘Zullen we naar huis gaan?’

‘Wacht nou even,’ zeg ik.

Ik snap waarom Erik er weinig trek in heeft. Vorig jaar, in vier havo, liep hij bij de versierpoging van Maartje een blauwtje op. Daags voor de herfstvakantie begon, haakte zij op school in. Het ging tekeer buiten, de ruiten klapperden in hun sponningen. Doorweekt stapte ze het klaslokaal binnen. De rector verhief zijn stem om boven het slechte weer uit te komen. Hij brulde haar naam door de klas, om nooit te vergeten. Maartje was verhuisd vanwege het werk van haar vader. Na de introductie kwam ze aan de tafel voor ons zitten. Verlegen keek ik weg. In het spiegelende glas van het raam woelde ze met haar vingers door haar natte, donkere krullen. In de weken erna nam ik haar tijdens pauzes en tussenuren van een afstandje in me op. Ik zag de kuiltjes in haar wangen en haar borsten waarvan ik zou blozen zodra ik er te dichtbij zou komen. Zowat alle jongens liepen in stilte met haar weg, behalve Erik. Druk met de playmates op zijn kamer, had hij totaal geen oog voor haar. Pas na zijn gedaanteverwisseling begon hij belangstelling te tonen voor de meisjes om hem heen die hem tot dan toe links hadden laten liggen. In groten getale vielen ze als een blok voor

hem. Meer dan eens was ik getuige van de tovermacht waarmee hij de meiden een voor een de wc in lokte. Iedereen vroeg zich af hoe hij dat toch voor elkaar kreeg. Menigeen begon hem na te apen. De conrector ergerde zich merkbaar aan de haardracht in alle kleuren van de regenboog, aan de zwaar aangezette make-up op lippen en rond ogen, aan punkhalsbanden met spikes, aan armbanden met dubbele gespen en aan schoenen met dikke zolen. Ondanks mijn bomberjack en een leren stropdas losjes rond mijn nek, bleef Maartje onbereikbaar. Erik zag in haar een uitdaging. Hij was van zins om haar als prooi aan al zijn veroveringen toe te voegen. Dat was vijandelijk gebied. Hoewel mijn liefde voor haar zich alleen voor mijn geestesoog afspeelde, was ik bang dat ik haar zou verliezen. Toen Erik vroeg of ik hem bij zijn versierpoging wilde assisteren, kon ik mijn vriend moeilijk weigeren. Prompt liet hij het meetlint zien dat hij van thuis had meegenomen, eentje om stoffen mee op te meten. Met blocnote en pen en veel tegenzin marcheerde ik achter hem aan. Aan de zijkant van het schoolgebouw zat Maartje met haar knieën opgetrokken tegen een boom, verdiept in *Al zijn fantasieën*, korte verhalen van *Belcampo* die we voor Nederlands moesten lezen. Erik ging in haar zon staan. Ze keek op. Haar blik leek zich af te vragen waar hij het lef vandaan haalde om haar onder het lezen te storen. Hij zakte door zijn knieën en ging tegenover haar zitten. Ik deed hetzelfde.

‘Ben je al bij het verhaaltje over die man die zijn eigen ledematen opeet?’ begon hij. ‘Het heet ‘Een bladzijde uit het dagboek van een arts’. Er staat een wondermooie zin in: ‘Het begint met het gevoel alsof er een prachtige regenboog door je maag staat, maar langzamerhand breidt zich de wellust uit, tot een juichend carnaval in alle zalen van je lichaam.’

Maartje leek in de ban van zijn dansende woorden. Zelfs ik was onder de indruk van het theater dat hij opvoerde, al hoopte ik dat zij er niet in zou trappen.

‘Telkens als ik jou zie,’ ging hij verder, ‘kriebelt het in al mijn poriën. Dan heb ik zin om je van top tot teen te kussen. Godzijdank hebben we de goden mee. De conrector verzocht mij in hoogsteigen persoon onderzoek te doen naar borstgroei onder middelbare